

Sygn. akt IV U 1262/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2016r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania A. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 22 września 2014 r. (Nr (...))

w sprawie A. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż wysokość emerytury A. Z. obliczona na podstawie art. 53 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy uwzględnieniu okresu niewykonywania pracy na skutek represji politycznych od 01.06.1982 r. do 03.06.1989 r. jako okresu składkowego wynosi na dzień 01.01.2014 r. 1642,10 (jeden tysiąc sześćset czterdzieści dwa 10/100) zł brutto miesięcznie, a wraz ze zwiększeniem rolnym 1712,75 (jeden tysiąc siedemset dwanaście 75/100) zł brutto miesięcznie;

-verte-

II. wniosek A. Z. o wypłatę emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy uwzględnieniu okresu niewykonywania pracy na skutek represji politycznych od 01.06.1982 r. do 03.06.1989 r. przekazuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. do rozpoznania.

Sygn. akt: IV U 1262/14 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 22 września 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeliczył poczynając od 1 grudnia 2103r. ,tj. od daty przyznania świadczenia, emeryturę przysługującą A. Z.. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1966r. do 2004r. Obliczony w ten sposób wskaźnik wysokości podstawy

wymiaru wyniósł 60,83%, a wysokość świadczenia wraz ze zwiększeniem rolnym wyniosła na dzień 1 grudnia 2013r. - 1 480,03 złotych brutto miesięcznie, a po waloryzacji od 1 marca 2014r. - 1 503,71 złotych brutto miesięcznie.

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony A. Z. wnosząc o jej zmianę poprzez ponowne ustalenie wysokości emerytury z uwzględnieniem okresu niewykonywania przez niego pracy od 1 czerwca 1982r. do 4 czerwca 1989r. Podniósł, że w okresie stanu wojennego został zwolniony z pracy w Zakładzie (...) w Ż. za działalność związkową i we wskazanym wyżej okresie pozostawał bez zatrudnienia. Dopiero zgodnie z orzeczeniem (...) Komisji Pojednawczej wydanym na podstawie ustawy z 24 maja 1989r. o szczególnych uprawnieniach niektórych osób do ponownego nawiązania stosunku pracy, uzyskał prawo do ponownego zatrudnienia u w/w pracodawcy. Okres pozostawania bez pracy, w myśl art.11 ust. 2 w/w ustawy jest zaliczany do stażu pracy pracownika i organ rentowy powinien uwzględnić ten okres do wysokości emerytury bez odwoływania się do ustawy o kombatantach i osobach represjonowanych (odwołanie k.1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, że okres niewykonywania pracy przed 4 czerwca 1989r. może być udowodniony zeznaniami świadków. Oceny przedstawionych dokumentów dokonuje w drodze decyzji Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zgodnie z przepisami ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. Ubezpieczony nie udokumentował spornego okresu w w/w sposób, dlatego zaskarżona decyzja nie może być zmieniona (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3-4 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. Z. urodził się w dniu (...) W dniu 19 grudnia 2013r. wpłynął do organu rentowego wniosek ubezpieczonego wniosek ubezpieczonego o emeryturę (wniosek k.1 akt emerytalnych). Do wniosku ubezpieczony dołączył m.in. świadectwo pracy z (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż. z 30 listopada 2001r., z którego wynika, że ubezpieczony był zatrudniony w w/w przedsiębiorstwie od 15 stycznia 1975r. do 30 listopada 2001r., przy czym w okresie od 1 czerwca 1982r. do 29 stycznia 1991r. pozostawał bez pracy, z której został zwolniony za działalność związkową i okres ten został zaliczony do okresu zatrudnienia na podstawie art.11 ust.2 ustawy z 24 maja 1989r. o przywróceniu praw pracowniczych osobom pozbawionym zatrudnienia za działalność związkową, samorządową, przekonania polityczne i religijne (świadectwo pracy z 20 listopada 2001r. k.8 akt emerytalnych). Po rozpoznaniu powyższego wniosku o emeryturę, w dniu 13 lutego 2014r. organ rentowy wydał dwie decyzje o przyznaniu ubezpieczonemu emerytury. W pierwszej decyzji (na k.26 akt emerytalnych) przyznał ubezpieczonemu od 1 grudnia 2013r. emeryturę w kwocie zaliczkowej, obliczoną na podstawie art.27 w związku z art.55 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość tej emerytury obliczona wg zasad z art.26 ustawy emerytalnej wyniosła 1 286,15 złotych miesięcznie i okazała się mniej korzystna od emerytury obliczonej na zasadach określonych w art.53 ustawy emerytalnej (decyzja z 13 lutego 2014r. o przyznaniu emerytury k.26-27 akt emerytalnych). Drugą decyzją z 13 lutego 2014r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu od 1 grudnia 2013r. emeryturę na podstawie art.27 ustawy emerytalnej, której wysokość obliczona została wg zasad określonych w art.53 tej ustawy. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1966r. do 2004r. Obliczony w ten sposób wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 60,83%, a wysokość świadczenia wyniosła 1 409,38 złotych brutto miesięcznie. Organ rentowy poinformował ubezpieczonego, że emerytura w powyższej kwocie ma charakter zaliczkowy w związku z koniecznością przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego z KRUS. Jednocześnie organ rentowy poinformował ubezpieczonego, że do stażu pracy nie doliczono okresu pozostawania bez pracy w związku z działalnością związkową od 1 czerwca 1982r. do 4 czerwca 1989r., gdyż okres ten może być zaliczony po nadesłaniu decyzji kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (decyzja z 13 lutego 2014r. o przyznaniu emerytury k.28-29 akt emerytalnych).

Następnie zaskarżoną decyzją z 22 września 2014r. organ rentowy przeliczył od 1 grudnia 2013r. emeryturę ubezpieczonego doliczając do niej zwiększenie rolne z tytułu opłacania składek na FUSR. Wraz ze zwiększeniem rolnym emerytura ubezpieczonego, obliczona wg zasad określonych w art.53 ustawy emerytalnej, wyniosła na dzień

1 grudnia 2013r. - 1 480,03 złotych brutto miesięcznie, a po waloryzacji od 1 marca 2014r. - 1 503,71 złotych brutto miesięcznie (decyzja z 22 września 2014r. o przeliczeniu emerytury k.38-39 akt emerytalnych).

Ubezpieczony został zatrudniony w Kombinacie (...) Zakład (...) w Ż. na podstawie umowy o pracę z 15 stycznia 1975r. na 7-dniowy okres próbny, a po jego upływie na czas nieokreślony na stanowisku frezera (umowa o pracę z 15 stycznia 1975r. - w aktach osobowych). W okresie zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie ubezpieczony był członkiem (...) Związku Zawodowego (...) - członkiem zarządu Regionu M. tego związku. Był również członkiem działającego w przedsiębiorstwie samorządu pracowniczego. Pismem z 1 lutego 1982r. pracodawca wypowiedział ubezpieczonemu z dniem 26 lutego 1982r. umowę o pracę w części dotyczącej stanowiska pracy – frezera narzędziowego i pełnionej funkcji brygadzysty i od 1 marca 1982r. zaproponował mu pracę na stanowisku tokarza. Pismo nie zawiera przyczyny dokonanego wypowiedzenia zmieniającego (pismo pracodawcy z 1 lutego 1982r. o wypowiedzeniu warunków pracy i płacy – w aktach osobowych). W piśmie z 14 kwietnia 1982r. ubezpieczony poinformował pracodawcę, że nie przyjmuje nowych warunków pracy i płacy, a dokonane wypowiedzenie traktuje jako odwet kierownictwa zakładu za działalność w związkach zawodowych i w samorządzie pracowniczym (pismo ubezpieczonego z 14 kwietnia 1982r. - w aktach osobowych). W związku z odmową przyjęcia przez ubezpieczonego nowych warunków pracy i płacy, umowa o pracę rozwiązała się z dniem 31 maja 1982r. (świadczenie pracy z 31 maja 1982r. - w aktach osobowych).

Od 1 czerwca 1982r. do 29 stycznia 1991r. ubezpieczony pozostawał bez pracy. W dniu 1 czerwca 1990r. ubezpieczony skierował do pracodawcy pismo, w którym wyraził gotowość podjęcia pracy. Powołał się w nim na przepisy ustawy z 24 maja 1989r. o przywróceniu praw pracowniczych osobom pozbawionym zatrudnienia za działalność związkową, samorządową, przekonania polityczne i religijne - Dz.U. Nr 32, poz.172 ze zm. (pismo ubezpieczonego z 1 czerwca 1990r. - w aktach osobowych). W piśmie z 21 czerwca 1990r. pracodawca odmówił ubezpieczonemu ponownego zatrudnienia (pismo pracodawcy z 21 czerwca 1990r. - w aktach osobowych).

W dniu 24 stycznia 1991r. Społeczna Komisja Pojedyncza – po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego - działając na podstawie art.6 ust.1 ustawy z 24 maja 1989r. o przywróceniu praw pracowniczych osobom pozbawionym zatrudnienia za działalność związkową, samorządową, przekonania polityczne i religijne (Dz.U. Nr 32, poz.172 ze zm.) nałożyła na Zakład (...) – Zakład (...) w Ż. obowiązek zawarcia z ubezpieczonym umowy o pracę na stanowisku odpowiadającym posiadanym przez ubezpieczonego kwalifikacjom zawodowym, jednak nie niższym niż poprzednio zajmowane, jeżeli ubezpieczony zgłosi gotowość podjęcia pracy w ciągu 7 dni od wydania orzeczenia przez komisję (orzeczenie (...) Komisji Pojedynczej z 24 stycznia 1991r. w sprawie o sygnaturze SKP/23/91 - w kopercie na k.9 akt sprawy).

W dniu 30 stycznia 1991r. ubezpieczony skierował do pracodawcy pismo z informacją o gotowości podjęcia pracy. Do pisma załączył w/w orzeczenie (...) Komisji Pojedynczej z 24 stycznia 1991r. (pismo ubezpieczonego z 30 stycznia 1991r. - w aktach osobowych). Po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego, w dniu 30 stycznia 1991r. pracodawca zawarł z ubezpieczonym umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku frezera narzędziowego z funkcją brygadzysty (umowa o pracę z 30 stycznia 1991r. i karta obieguowa przyjęcia do pracy z 30 stycznia 1991r. - w aktach osobowych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. Z. okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art.6 ust.2 pkt 6a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r., poz.748 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2014r., za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. okresy niewykonywania pracy przed dniem 4 czerwca 1989r. na skutek represji politycznych. W myśl zaś art.117 ust.1 ustawy emerytalnej (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2014r.) okresy składkowe, o których mowa w **art.6** ust.1 pkt 2-9 i **ust.2** pkt 1 lit. b-d i **pkt 4-17** mogą być uwzględnione, jeżeli zostały udowodnione dokumentami (zaświadczeniami) lub wpisami w legitymacji ubezpieczeniowej, bądź uznane orzeczeniem sądu, z uwzględnieniem ust.3 i 4. Z kolei art.117 ust.4 wskazanego przepisu stanowi, że okresy, o których mowa w art.6 ust.1 pkt 10 i ust.2 pkt 6a mogą być udowodnione dokumentami i zeznaniami świadków. Oceny tych dokumentów i zeznań dokonuje, w drodze decyzji, Kierownik (...) ds Spraw

Kombatantów i Osób Represjonowanych zgodnie z przepisami o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Ubezpieczony domagał się uwzględnienia przez organ rentowy do wysokości emerytury okresu niewykonywania pracy od 1 czerwca 1982r. do 3 czerwca 1989r. podnosząc, że na skutek represji politycznych z dniem 31 maja 1982r. utracił pracę w Zakładach (...) w Ż. i nie wykonywał jej do 30 stycznia 1991r., kiedy to pracodawca ponownie nawiązał z nim stosunek pracy. Jako dowód w sprawie ubezpieczony przedłożył orzeczenie (...) Komisji Pojednawczej z 24 stycznia 1991r., która w sprawie o sygnaturze SKP/23/91 orzekła o obowiązku Zakładów (...) w Ż. zawarcia z ubezpieczonym umowy o pracę na stanowisku odpowiadającym posiadanym przez ubezpieczonego kwalifikacjom zawodowym, jednak nie niższym niż poprzednio zajmowane (orzeczenie z 24 stycznia 1991r. - w kopercie na k.9 akt sprawy). Orzeczenie (...) Komisji Pojednawczej jako organu działającego przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej zostało wydane w trybie art.6 ust.1 i 3 ustawy z 24 maja 1989r. o przywróceniu praw pracowniczych osobom pozbawionym zatrudnienia za działalność związkową, samorządową, przekonania polityczne i religijne (Dz.U. z 1989r. Nr 32, poz.172 ze zm.). Organ rentowy odmówił ubezpieczonemu zaliczenia powyższego okresu do stażu pracy podnosząc, że zaliczenie takie możliwe będzie po przedłożeniu decyzji Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wydanej zgodnie z przepisami ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że stanowisko organu rentowego jest błędne. Tryb wykazania okresu składkowego, o którym mowa w art.6 ust.2 pkt 6a, a zatem okresu niewykonywania pracy przed dniem 4 czerwca 1989r. na skutek represji politycznych został uregulowany w art.117 ustawy emerytalnej. Treść przywołanego wyżej przepisu art.117 ust.1 i 4 ustawy emerytalnej nie uprawnia zaś do stwierdzenia, że wyłącznym środkiem wykazania powyższego okresu jest decyzja Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Wprawdzie przepis ustępu 4. powyższego przepisu wskazuje na decyzję Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, ale nie jest to jedyny sposób wykazania tego rodzaju okresu składkowego. Nie można bowiem pomijać przepisu ust.1 art.117 ustawy emerytalnej, w którym wskazano, że okresy, o których mowa m.in. w art.6 ust.2 pkt 4-17 (a zatem i w pkt 6a) ustawy mogą być uwzględnione, jeżeli zostały udowodnione dokumentami (zaświadczeniami) lub wpisami w legitymacji ubezpieczeniowej, bądź uznane orzeczeniem sądu. Nie ulega wątpliwości, że przedłożone przez ubezpieczonego orzeczenie (...) Komisji Pojednawczej z 24 stycznia 1991r. stanowi dokument urzędowy (wydany przez organ upoważniony ustawowo i w ustawowym trybie), który łącznie z świadectwem pracy z 30 listopada 2001r. (na k.8 akt emerytalnych) wykazuje fakt niewykonywania przez ubezpieczonego pracy w okresie od 1 czerwca 1982r. do 3 czerwca 1989r. na skutek represji politycznych związanych z działalnością związkową (pkt 6 w/w świadectwa pracy).

W przedstawionych okolicznościach Sąd uznał, że ubezpieczony wykazał, iż w okresie od 1 czerwca 1982r. do 3 czerwca 1989r. nie wykonywał pracy na skutek represji politycznych. Okres ten podlega zatem doliczeniu do stażu ubezpieczeniowego jako okres składkowy, co powoduje, że okresy składkowe ubezpieczonego wzrastają z 27 lat, 6 miesięcy i 2 dni (vide: zaskarżona decyzja k.38 akt emerytalnych) do 34 lat, 6 miesięcy i 5 dni (projekt decyzji organu rentowego k.25 akt sprawy). Ponadto uwzględnienie wskazanego okresu do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury (w ramach 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1966r. do 1991r.) powoduje, że wskaźnik ten wynosi 65,33%, a zatem jest wyższy od przyjętego przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. Obliczona w oparciu o ten wskaźnik emerytura ubezpieczonego wynosi na dzień 1 stycznia 2014r. 1 642,10 złotych brutto miesięcznie, a ze zwiększeniem rolnym 1 712,75 złotych brutto miesięcznie (projekt decyzji organu rentowego k.29-31 akt sprawy).

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności, na podstawie art.6 ust.2 pkt 6a i art.111 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w pkt I wyroku.

W toku procesu ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o wypłatę na jego rzecz emerytury obliczonej w myśl zasad określonych w art.26 ustawy emerytalnej - przy uwzględnieniu okresu niewykonywania pracy na skutek represji

politycznych od 1 czerwca 1982r. do 3 czerwca 1989r. - jako korzystniejszej od emerytury obliczonej wg zasad określonych w art.53 ustawy emerytalnej. Z uwagi na to, że zaskarżona decyzja dotyczyła wysokości emerytury obliczonej na podstawie art.53 ustawy, Sąd orzekł o przekazaniu powyższego wniosku organowi rentowemu do rozpoznania – pkt II wyroku.